

Marie a Marta – o Radosti

1. čtení: Kazatel 9, 7-10 *Jdi, jez svůj chléb s radostí a popíjej své víno s dobrou myslí, neboť Bůh již dávno našel zalíbení ve tvém díle. Tvé šaty ať jsou v každé době bílé a tvá hlava ať nepostrádá vonný olej. Užívej života se ženou, kterou sis zamiloval, po všechny dny svého pomíjivého života. To ti je pod sluncem dáno po všechny dny tvé pomíjivosti, to je tvůj podíl v životě při tvém klopotném pachtění pod sluncem. Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla ani myšlenky ani poznání ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš.*

Text kázání: Lk 10,38-42 *Když šel Ježíš s učedníky dál, vešel do jedné vesnice. Tam jej přijala do svého domu žena jménem Marta, která měla sestru Marii; ta si sedla k nohám Ježíšovým a poslouchala jeho slovo. Ale Marta měla plno práce, aby ho obsloužila. Přišla k němu a řekla: "Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!" Pán jí odpověděl: "Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře. Vybrala si to, oč nepřijde."*

Bratři a sestry, přemýšlíte někdy o smyslu života? Proč tady na světě jsme? Řečeno ústy a štětcem pana Gauguina: Odkud přicházíme? Kdo jsme? Kam jdeme? No to se ví, že o tom někdy přemýšlíte, jste přece křesťani. My křesťané bychom přece navíc měli i znát odpověď na tyhle otázky, ne? Tak jednoduché to samozřejmě není. Ale myslím si, že je naším úkolem o těchhle věcech přemýšlet a hledat smysl vlastních životů.

Dnes bych o něčem takovém tady rád promluvil. A myslím si, že příběh o Marii a Martě nám může v tom našem hledání ukázat směr. Všichni to znáte, pečlivá Marta, která pro samou horlivost v uklízení a vaření a chystání zapoměla, koho to přijala do domu. Že ona si má sednout a nechat si sloužit, když k ní přijde Ježíš. A přemýšlivá, možná kontemplativní Marie, která sice zapoměla hosta pohostit, což byl tehdy zákon, ale za to se jí pak dostane pochvaly, že volila dobře, že si totiž vybrala to, oč nepřijde. To už jste asi všichni někdy slyšeli. Ale já mám nad tímhle příběhem vždycky několik otázek. Něco mě na něm dráždí. Vždycky mám nějak touhu se té Marty zastat, navíc mi ta Marie moc nepřijde jako hloubavá a kontemplativní osoba, z dalších biblických vyprávění tak rozhodně nevychází. Ale hlavně mě štve, že tam něco chybí. Za prvé, chybí tam, co ten Ježíš vlastně říkal. A za druhé, když říká, že Maria volila dobře, že si vybrala to, oč nepřijde, co tím myslel? Co si vybrala? Oč nepřijde?

Tyhle dvě věci spolu souvisí. Proč nevíme, co Ježíš říkal? Proč to tam evangelista Lukáš nezaznamenal? Napadá mě, že asi proto, že to slyšela právě jenom Marie. A napadá mě, že si to prostě nepamatovala a tak to nemohla evangelistovi Lukášovi říci. Ona to totiž zřejmě opravdu nebyla moc hloubavá žena. Spíš citová a intuitivní. Je to ta samá Marie, která později vyplývala libru oleje z pravého nardu na to, aby Ježíšovi pomazala nohy. Ten olej měl tehdy dost velkou cenu. Dnes by to bylo asi 150 000. To moc nezní jako gesto hloubavé, intelektuální ženy. A možná, že si z toho, co Ježíš říkal, později opravdu nic nepamatovala. Prostě jenom intuitivně chtěla být s Ježíšem, být u něj, poslouchat ho. Bylo jí s ním dobře. A že si to pak nepamatovala? Že o významu těch slov později zřejmě hodiny nepřemýšlela a nedumala? No a co? O to přece v první řadě nejde, když mluví Ježíš. Jeho slova nemají být předně intelektuální pastvou pro naše zvědavé myšlení. Protože jestli ano, tak to potom my, intelektuálně ne tak nadaní jedinci, máme smůlu. Smyslem Ježíšových slov není předně zaměstnat náš rozum, ale proměnit naše životy. S čím odcházela Marie z toho poslouchání Ježíšových slov? Myslím si, že s radostí. Že jí z toho prostě bylo dobře a měla radost.

Zní vám to, jako že je to málo nebo že je to málo duchovní? Není to málo a není to neduchovní. Jenom si přečtete, co píše apoštol Pavel o Duchu Svatém. Píše, že v nás působí Lásku a ... Radost. A jestli může tohle člověk prožít a tohle si do života odnést, tak to jó není málo. Tak je to vlastně to nejvíc. To je totiž to, oč nepřijde. Slova můžeme zapomenout. Ale lásku a radost člověk jen tak nezapomene. Marie volila dobře. Protože si zvolila být sama sebou a dělat to, z čeho měla radost. A právě tohle mi z toho příběhu vychází jako dobrý smysl života. Být sám sebou, milovat a mít z toho radost.

Možná, že i Marta byla sama sebou. Třeba to prostě byla ta starostlivá ženská, která má ráda doma uklizeno a chce, aby, když někdo přijde na návštěvu, tak mu tam bylo dobře. Při té scéně, kde později Marie pomazává Ježíšovi nohy, o Martě se zase píše, že obsluhovala. Ale to je přece dobré. Díky Bohu za tyhle starostlivé ženy. Bez nich bychom my muži shnili ve špíně a umřeli hlady. Nebo jedli jenom konzervy a párky. Martin problém je ale to, že z toho neměla radost. Ježíš jí říká: Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. A k čemu je tenhle způsob života, ve kterém se člověk pořád snaží naplnit nějaké svoje nebo cizí ideály, když z toho sám nemá radost? Když se v tom necítí dobře? Když se ze všech sil furt a furt snaží a ono to nejde a člověk je z toho pak jenom naštvanej a smutnej?

K čemu je křesťan, který se tak strašně horlivě snaží být křesťanem, žít podle Božích přikázání a strašně se snaží být tím dobrým člověkem, když ale z toho všeho nemá radost? Když je i na jeho obličeji vidět, že to prostě někde dře a jde přes závit. To je nějaké divné křesťanství a nějaký divný život. A asi nějaký divný smysl života. A také asi nějaký divný „bůh“, který k tomuhle člověka nutí. Protože Bůh, jak nám ho dosvědčuje Bible a sám Ježíš, rozhodně nechce mít z lidí partu naštvaných a nešťastných dřičů. Takových těch lidí, se kterými se v obchodě nebo na ulici potkáváme tuze neradi. Kteří i když mluví o Bohu, lásce a radosti, tak jim to tak nějak divně skřípe mezi zuby.

Bůh nás každého stvořil trochu jiného. Někoho holt hloubavějšího a intelektuálně zdatného, někoho pořádkumilovného a někoho intuitivního a citového. Tak je asi správně takovými být a netrápit se tím. Taky nám dal svobodu dělat tady na zemi, co chceme, a je dobré to dělat, pokud to působí lásku a radost. A tak buďte klidně farářem, ajťákem, uklízečkou, řezbářem, promítačem v kině nebo misionářem v Africe. Ono je to asi fakt jedno. Pokud jste to vy, máte z toho radost a ostatním to alespoň někdy pomůže.

Dovolte mi na závěr ještě jednu poznámku. Marii se to asi dařilo trochu líp, naplňovat svůj život a svůj příběh. Martě tolik ne. Nevím, jak se to daří vám. Vlastně ani moc nevím, jak se to daří mě samotnému. Někdy dost ztuha. Je ale v Bibli o Marii a Martě, a snad i o nás, ještě jedna důležitá věc. Je zapsána v Janově evangeliu v 11. kapitole: „Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie, z vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. Ježíš Martu, její sestru i Lazara miloval.“

Amen